

ÉRETTSÉGI GYORSSEGÉLY

WORD FORMATION

VERB FORMATION / IGEKÉPZÉS
NOUN FORMATION / FŐNÉVKÉPZÉS
ADJECTIVE FORMATION / MELLÉKNÉVKÉPZÉS

Heincz Nóra
Élet-Képes Angol Tanár
www.eletkepesangol.hu

IGEKÉPZÉS

A LEGGYAKORIBB ALAKOK

Előtagok (prefixes)

- Ezekkel a szó elé tett tagokkal nem változik meg a szófaj. Tehát ha ige elé teszünk egy előtagot, szintén igét kapunk.
- A jelentés természetesen változik.

alap ige	előtaggal képzett ige	
like	dislike	nem szeret
lead	mislead	félrevezet
do	outdo	felülmúl
cook	overcook	túlfőz
seal	reseal	újra lezár
zip	unzip	zipzárt lehúz

Utótagok (suffixes)

- Főnévhez vagy melléknévhez adott utótagokkal igét lehet létrehozni.

alapige	utótaggal képzett ige	
active	activate	aktív, aktivál
simple	simplify	egyszerű, egyszerűsít
actual	actualize	valódi, megvalósít
black	blacken	fekete, befeketít
assassin	assassinate	orgyilkos, megöl
class	classify	osztály, osztályoz
alphabet	alphabetize	ábécé, abécé sorrendbe tesz
height	heighten	magasság, megmagasít

A leggyakoribb elő- és utótagok

előtag	előtag jelentése	példák	
re-	again	rebuild, redefine, refinance	újraépít, újra meghatároz, újrafinanszíroz
dis-	opposite, apart	disarm, disconnect, dislike	lefegyverez, szétkapcsol, nem szeret
over-	too much, across, beyond	overcome, overeat, overhear	úrrá lesz valamin, bezabál, meghall

un-	opposite, in reverse	unfold, unload, unpack	szétnyit, lepakol, kipakol
mis-	wrong, poorly	misbehave, misinform, mispronounce	csúnyán viselkedik, félre tájékoztat, rosszul ejt ki
out-	beyond, further	outbid, outdo, outgrow, outperform, outweigh	felülmúl, kinő, túl sokat nyom (túl nehéz)

utótag	utótag jelentése	példák	
-ize/-ise	to (cause to) become	(computer, energy, item, stable) computerize, energize, itemize, stabilize	számítógépesít, energizál, részletez, stabilizál
-en		(awake, flat, length, moist) awaken, flatten, lengthen, moisten	felébreszt, kilapít, meghosszabbít, benedvesít
-ate		(active, liquid, regular, pollen) activate, liquidate, regulate, pollinate	aktivál, felszámol, szabályoz, beporoz
-(i)fy		(beauty, code, example, note) beautify, codify, exemplify, notify	megszépít, törvénybe iktat, szemléltet, értesít

FŐNÉVKÉPZÉS

A LEGGYAKORIBB ALAKOK

Előtagok (Prefixes)

- A szó elé tett taggal nem változik meg a szófaj. Tehát ha főnév elé teszünk előtagot, szintén igét kapunk.
- A jelentés természetesen változik.
- Az előtagok tipikus jelentést hordoznak.

A leggyakoribb főnévképző előtagok

előtag	jelentés	példa	
anti-	against, opposite to	antiperspirant	izzadásgátló
arch-	supreme, most	archangel	arkangyal
auto-	self	autobiography	önéletrajz
bi-	two	biennial	kétnyári
bio-	of living things	biodiversity	biológiai sokféleség
co-	joint	co-production	együttműködés
counter-	against	counter-attack	ellentámadás
dis-	the opposite of	disapproval	ellenzés
ex-	former	exhusband	ex-férj
for-	ahead, before	foreground	előtér
hyper-	extreme	hypermarket	hipermarket
in-	inside, or the opposite of	independence	függetlenség
inter-	between, among	interaction	interakció
kilo-	a thousand	kilometre	kilométer
mal-	bad	maltreatment	rossz bánásmód
mega-	a million, supreme	megabyte	megabyte
mini-	small	minibus	minibusz
mis-	bad, wrong	misinterpretation	félremagyarázás
mono-	one	monopoly	monopólium
neo-	new	neoclassicism	neoklasszicizmus
non-	not	nonattendance	távolmaradás
out-	outside, separate	outpatient	járóbeteg
poly-	many	polytheism	többistenhit
re-	again, back	reincarnation	reinkarnáció

semi-	half	semicircle	félkör
sub-	below	subway	földalatti
super-	more than, above, large	supermodel	szupermodell
tele-	distant	teleworking	távmunka
tri-	three	triathlon	triatlon
ultra-	beyond	ultrasound	ultrahang
under-	below, too little	underwear	alsónemű
vice-	deputy (second in command)	vice-president	alelnök

Utótagok (Suffixes)

- Utótaggal változik a szófaj és a jelentés is.
- Igéhez és melléknévekhez adott utótagokkal főnevet kapunk.
- Kevésbé van specifikus jelentésük, mint az előtagoknak, inkább a szófajváltást jelzik. Például -ism, -ness, -tion ragokról lehet tudni, hogy a szó főnév.

A leggyakoribb főnévképző utótagok

utótag	jelentés	példa	
-age	főnévképzés	(orphan) orphanage	árvaház
-al	igéből képezve	(dismiss) dismissal	elbocsátás
-an, -ian	nemzetiség, nyelv	(Hungary) Hungarian	magyar
-ance, -ence	igéből képezve melléknévből képezve	(assist) assistance	asszisztál
-ant, -ent	igéből képezve	(study) student	diák
-cy	melléknévből	(accurate) accuracy	pontosság
-dom	melléknévből, főnévből	(bored) boredom	unalom
-ee	személy	referee	bíró
-er, -or	személy	(act) actor	színész
-ery, -ry	különböző jelentés	(bake) bakery	pékség
-ese	nemzetiség vagy nyelv	(China) Chinese	kínai
-ess	nőnemű	(act) actress	színésznő
-ette	kicsi	(cigar) cigarette	cigaretta

-ful	mennyiség	(spoon) spoonful	kanálnyi
-hood	főnév, vagy melléknévből	(neighbour) neighbourhood	környék, szomszédság
-ician	foglalkozás	(politics) politician	politikus
-ie, -y	kicsinyítés, becézés	(dog) doggie	kutyus
-ing	igéből	(meet) meeting	találkozó
-ism	mozgalom, ideológia, izmusok	(criticise) criticism	kritika
-ist	valami irányzat követője, specialista	capitalist	kapitalista
-ity	melléknévből	(active) activity	tevékenység
-let	kicsi	(book) booklet	füzet
-ment	igéből	(treat) treatment	kezelés
-ness	melléknévből	(happy) happiness	boldogság
-ship	főnévből	(relation) relationship	kapcsolat
-tion	igéből	(educate) education	oktatás
-ure	igéből	(depart) departure	indulás

MELLÉKNÉVKÉPZÉS

- Utótaggal főnévből és igéből. Pl: effect, effective, continue, continuous
- Előtaggal más melléknévből. Pl: happy, unhappy, sensitive, insensitive

A leggyakoribb melléknévképző tagok

tag	példa	
-ate	(despair) desperate	kétségbeesett
-ous	(danger) dangerous	veszélyes
-al	(norm) normal	normális
-ial	(remedy) remedial	gyógyító
-able	(comfort) comfortable	kényelmes
-ible	(sense) sensible	értelmes
-ish	(slug) sluggish	lassú
-ant	(resist) resistant	ellenálló
-y	(sun) sunny	napos
-ic	(economy) economic	gazdaságos
-ical	(logic) logical	logikus
-ory	(sense) sensory	érzékelési
-less	(hope) hopeless	reménytelen
-ive	(compete) competitive	versenyképes
-ly	(friend) friendly	barátságos
-ful	(colour) colourful	színes

Gyakorolj! Írd be a hiányzó szavakat!

Ige	Főnév	Melléknév	Határozó
differ	difference	different	differently
compete			
			deeply
	decision		
beautify			
prohibit			
		emphatic	
		inconvenient	
	glory		
mistify			
		general	
			simply